

Pla d'activitat docent

Comptabilitat de costos II

Grau: Ciències empresarials-Management (EMP) **Codi:** 21863

Curs: Tercer

Trimestre: Segon

Nombre de crèdits ECTS: 5

Hores de dedicació de l'estudiant: 125

Llengua: Català

Professors: Ramon Bastida (ramon.bastida@upf.edu), Quico Marin (quico.marin@upf.edu)

1. Introducció

Comptabilitat de Costos II és una assignatura obligatòria en el Grau en Ciències Empresarials-Management.

L'objectiu bàsic de l'assignatura és aprofundir en el sistema de costos basat en les activitats (ABC) utilitzat per les empreses per calcular el cost dels productes i serveis que ofereixen amb l'objectiu de prendre les decisions correctes, entendre els processos d'elaboració de pressupostos i control pressupostari, i familiaritzar-se amb les tendències actuals en anàlisi de costos (costos de no-qualitat, costos mediambientals i costos específics per sector).

La comptabilitat de costos és d'importància estratègica en un entorn cada vegada més competitiu.

L'assignatura ha estat adaptada al sistema de crèdits europeus, segons estableix l'Espai Europeu d'Educació Superior. Amb això en ment, cal que els estudiants adquireixin un conjunt d'habilitats per tal d'aprovar l'assignatura.

Les hores de classe s'han reduït per a fomentar l'aprenentatge actiu per part de l'estudiant. Això significa que els estudiants estan involucrats de forma permanent en el tema, ja que es desenvolupa per mitjà de l'avaluació contínua i l'estudi personal de les obres que figuren en la bibliografia. També se li ha donat més importància al treball en equip i la capacitat de comunicació, tant oral com escrita, ja que es tracta de dues competències clau en el desenvolupament professional dels graduats en Ciències Empresarials-Management.

2. Competències de l'assignatura

El coneixement que els estudiants han d'adquirir en Comptabilitat de Costos II, es descriu en termes de les competències generals i específiques que s'exposen a continuació.

Competències Generals	Competències Específiques
Interpersonals: - G6. Ser capaç de desenvolupar treball en grup, participant activament en el treball i negociant amb les opinions contràries per arribar a posicions de consens. - G2. Ser capaç de justificar amb arguments consistents les pròpies postures, així com de defensar-les públicament. Instrumentals: - G1. Comprendre i preparar textos escrits que siguin estructurats, clars i entenedors.	- Comprendre les funcions de la comptabilitat de costos dintre de l'àmbit de la comptabilitat. -Diferenciar els diferents sistemes de cost. -Aplicar procediments de costos en: - Organitzar la informació. - Calcular els elements de cost d'un producte o servei.

- G9. Tenir consolidats hàbits d'autodisciplina, d'autoexigència i de rigor en la realització del treball acadèmic, així com en la organització i distribució del temps. - G10. Tenir una actitud proactiva en el diseg de conèixer allò ignorat, imprescindible en tot procés formatiu i en tota activitat professional amb projecció. - G11. Ser capaç d'aplicar amb flexibilitat i creativitat els coneixements adquirits i adaptar-los a contextos i situacions noves. - G14. Utilitzar la informació adequada en la formulació de propostes i resolució de problemes. Sistèmiques: - G13. Demostrar un nivell de coneixement suficient per l'activitat professional.	- Diferenciar i aplicar sistemes de costos en consonància amb el sistema de producció de l'empresa. -Preparar un compte d'explotació analític.
--	---

3. Contingut

El contingut de l'assignatura es pot trobar a la bibliografia bàsica i recomanada per a cada tema. La bibliografia recomanada li permetrà a l'estudiant a aprofundir en el coneixement del tema, però no és indispensable per assolir els objectius de cada tema.

L'assignatura es divideix en nou temes, cadascun d'ells té els seus propis objectius amb la finalitat d'assolir els objectius generals de la matèria.

Tema 1: Introducció.

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant hauria de ser capaç de:

- ☐ Entendre el concepte i els objectius de la comptabilitat de gestió i de costos.
- ☐ Identificar els diversos tipus de sistemes de càlcul de costos parcials i complets.
- ☐ Conèixer la relació entre el càlcul de costos i la planificació, el control i la mesura dels resultats de l'empresa.

Programa:

Concepte i objectius de la comptabilitat de gestió i de costos. Càlcul del cost de producte. Sistemes de costos parcials i complets. Relació entre el càlcul de costos i la planificació, control i mesura dels resultats de l'empresa.

Referències bàsiques:

- AMAT I SOLDEVILA 2009, Capítol 1.

Tema 2: Sistema de Costos Basat en les Activitats (ABC).

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant hauria de ser capaç de:

- ❑ Conèixer els canvis que poden ocórrer en l'entorn empresarial i l'impacte d'aquests canvis en els costos i en els sistemes de gestió de costos.
- ❑ Descriure el marc conceptual del sistema de costos basat en les Activitats (ABC).
- ❑ Identificar activitats i inductors de costos.
- ❑ Explicar les diferències, avantatges i desavantatges de l'ABC en relació als sistemes de costos tradicionals.
- ❑ Preparar un compte d'explotació analític.

Programa:

Els canvis en el context del negoci i el seu impacte en els costos i en els sistemes de costos. Descripció del model ABC. Activitats: concepte, les activitats principals i les activitats auxiliars. Inductors de costos. Avantatges i desavantatges de l'ABC.

Referències bàsiques:

- AMAT I SOLDEVILA 2009, Capítol 6.
- HORNGREN ET AL 2012, Capítol 5.

Tema 3: Pressupostos i sistema de costos estàndard.
--

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant hauria de ser capaç de:

- ❑ Descriure els objectius del procés pressupostari i del control pressupostari.
- ❑ Explicar la relació entre el procés pressupostari i la planificació empresarial.
- ❑ Descriure els continguts dels diferents tipus de pressupostos.
- ❑ Preparar un compte d'explotació analític pressupostat.

Programa:

La planificació empresarial, control pressupostari i càlcul de costos estàndard. Les despeses controlables i les no controlables. Passos en la preparació d'un pressupost.

Referències bàsiques:

- AMAT I SOLDEVILA 2009, Capítol 7.
- AMAT I CAMPA (Coord.), Capítol 6.
- HORNGREN ET AL 2012, Capítol 6.

Tema 4: Criteris per a formular els pressupostos

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant hauria de ser capaç de:

- ❑ Explicar les diferències entre els pressupostos estàtics i els flexibles.
- ❑ Llistar els elements bàsics dels pressupostos basats en les activitats (ABC).
- ❑ Explicar les diferències entre pressupostos incrementals i pressupostos en base zero.

Programa:

Criteris per a formular els pressupostos: Els pressupostos estàtics i flexibles, els pressupost basats en activitats (ABC), el pressupostos incrementals i base zero.

Referències bàsiques:

- AMAT I SOLDEVILA 2009, Capítol 7.
- HORNGREN ET AL 2012, Capítol 6.

Tema 5: Costos estàndard i anàlisi de desviacions

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Entendre l'anàlisi de desviacions com una eina fonamental en la gestió empresarial.
- ❑ Calcular els tipus de desviacions principals.
- ❑ Escollir el model més adient d'anàlisi de desviacions d'acord amb el sistema de costos de l'empresa.
- ❑ Analitzar les desviacions amb l'objectiu d'identificar les accions correctores més adients.

Programa:

Principals tipus de desviacions: les desviacions de costos directes, les desviacions de costos indirectes i les desviacions en les vendes. Models d'anàlisi de desviacions d'acord amb el mètode de costos utilitzat. Càlcul dels marges i resultats incloent les desviacions. Informe de desviacions.

Referències bàsiques:

- AMAT I SOLDEVILA 2009, Capítol 8.
- HORNGREN ET AL 2012, Capítols 7 i 8.

Tema 6: Centres de responsabilitat i preus de transferència

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant serà capaç de:

- ❑ Conèixer el concepte, les característiques i els tipus de centres de responsabilitat.
- ❑ Conèixer el concepte i els objectius dels preus de transferència.
- ❑ Entendre els criteris per fixar els preus de transferència entre centres de responsabilitat.

Programa:

Introducció al concepte d'estructura organitzativa. Concepte i característiques dels centres de responsabilitat. Tipus de centres de responsabilitat. Concepte i objectius dels preus de transferència. Criteris per fixar els preus de transferència: Preu de mercat, preu de cost i preu negociat.

Referències bàsiques:

- AMAT I CAMPA (2013) "MANUAL DEL CONTROLLER", ACCID I PROFIT EDITORIAL, BARCELONA (CAPÍTOL 5)
- DRURY (2012) "MANAGEMENT AND COST ACCOUNTING", EIGHT EDITION, CENGAGE LEARNING, HAMPSHIRE (CHAPTERS 19 I 20)

Tema 7: Costos de qualitat i de no qualitat.

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant hauria de ser capaç de:

- ❑ Diferenciar entre els costos de qualitat i els de no qualitat.
- ❑ Tenir en compte les errades externes.
- ❑ Entendre la importància dels costos intangibles.
- ❑ Implementar un sistema de costos de qualitat total.

Programa:

Costos de qualitat i de no qualitat. Errades internes i externes. Costos tangibles i intangibles. Implementació d'un sistema de costos de qualitat total.

Referències bàsiques:

- AMAT I SOLDEVILA 2009, Capítol 9.
- COSTES DE CALIDAD, Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas, 1995.

Tema 8: Costos mediambientals.

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant hauria de ser capaç de:

- ❑ Entendre la importància que tenen avui en dia els costos mediambientals.
- ❑ Entendre perquè és important per una empresa invertir en qüestions mediambientals.
- ❑ Els beneficis i costos de tenir en compte el mediambient.

Programa:

Costos mediambientals. Ingressos mediambientals. Inversions mediambientals. Comptabilitat de beneficis i costos mediambientals.

Referències bàsiques:

- CONTABILIDAD DE GESTIÓN MEDIOAMBIENTAL. Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas, 1996.

Tema 9: Costos de cicle de vida dels productes

Objectius:

Després d'estudiar aquest tema, l'estudiant hauria de ser capaç de:

- ❑ Identificar les diferents etapes en el cicle de vida dels productes.
- ❑ Entendre la importància d'assumir els costos de R&D.
- ❑ Saber com dur a terme la gestió de costos en cada etapa.

Programa:

Eta inicial. Costos de R&D. Etapa de consolidació i de maduresa. Etapa de declivi.

Referències bàsiques:

- HORNGREN ET AL 2012, Capítol 12.

4. Avaluació

El sistema d'avaluació que s'ha elaborat s'enfoca de manera que permet tant al professor com l'estudiant de tenir punts de referència sobre com s'està progressant en l'aprenentatge i de com aquest procés està avançant durant el trimestre.

4.1. Criteris Generals d'Avaluació

1. Avaluació continua: 50% de la nota final.

1.1. Pràctiques: 15%

1.2. Examen parcial: 35%

2. Avaluació Final: 50% de la nota final.

1. Avaluació continua (50%):

L'avaluació continuada de l'assignatura es porta a terme a través de:

1.1. Pràctiques: preparació i lliurament de les pràctiques proposades (15%).

1.2. Examen parcial: inclourà conceptes teòrics i pràctics del tema 1 al tema 5 (35%).

1.1. Pràctiques (15%)

Objectiu

L'objectiu de la preparació de pràctiques és contextualitzar i aplicar els procediments i conceptes apresos a casos d'estudi numèrics.

Grups de treball

Les pràctiques han de ser dutes a terme en grups de 4 a 7 persones.

Nombre de pràctiques

Es fan un total de 6 sessions de pràctiques.

Lliurament

Els exercicis es resoldran a casa i lliuraran durant els seminaris i es corregiran a continuació.

1.2. Examen parcial (35%):

Objectiu

L'objectiu de l'examen parcial és avaluar els progressos realitzats durant la primera meitat del curs. D'aquesta manera, l'estudiant rebrà una retroalimentació clara sobre les àrees que necessiten ser millorades.

Avaluació

L'examen parcial té un pes del 35% de la nota final. Els dubtes en relació als continguts de l'examen es resoldran durant els seminaris.

2. Avaluació final (50%):

Objectiu

Aplicació dels procediments i mètodes apresos durant el trimestre a casos específics que els estudiants hauran de resoldre de forma individual.

Característiques

Els estudiants passaran un examen escrit que contindrà aspectes tant teòrics com pràctics. L'examen s'ha d'aprovar (un 5 sobre 10) per tal de superar l'assignatura.

Valoració

Si la nota de l'examen final és més alta que la de l'examen parcial, l'examen final prevaldrà, si no, es farà la mitjana entre les dues notes només si l'estudiant treu un mínim de 5 en l'examen final.

3. Examen de recuperació (85%):

La nota dels seminaris es tindrà en compte a l'examen de Maig, a pesar de que l'alumne no hagi passat l'examen final.

Objectiu

Aplicació dels procediments i mètodes apresos durant el trimestre a casos específics que els estudiants hauran de resoldre de forma individual. Per tant, els objectius de l'examen de recuperació són els mateixos que els de l'examen final.

Característiques

Els estudiants passaran un examen escrit que contindrà aspectes tant teòrics com pràctics. L'examen s'ha d'aprovar (un 5 sobre 10) per tal de superar l'assignatura.

4.2. Resum dels criteris d'avaluació

Avaluació Continua (50%)		Examen Final (50%)	Nota màxima
Pràctiques (15%)	Examen parcial (35%)		
Si	Si	El pes de l'avaluació continua conjuntament amb l'examen final dona la nota final. Per tal de que faci mitjana cal superar l'examen final (treure un 5 sobre 10).	10

5. Recursos de l'assignatura

5.1. Recursos docents (Aula Global)

- Bloc d'exercicis.
- Transparències.
- Apunts.

5.2. Recursos d'informació

Bibliografia:

ACCID (2010): "Noves tendències en control i reducció de costos". Monografia de la *Revista de Comptabilitat i Direcció*, Barcelona.

Amat, O. i Soldevila, P. (2009): *Comptabilitat i gestió de costos*, ACCID-Profit, Barcelona.

Amat, O. i Campa, F (Coord.) (2013): *Manual del Controller*, ACCID-Profit, Barcelona.

Drury, C.(1998): *Costing: an introduction*. Ed. Chapman and Hall.

Drury, C. (2012): *Management and Cost Accounting*, 8th edition, Andover.

Horngren, C.T.; Foster, G.; Datar, S.M. (2012): *Cost Accounting: A Managerial Emphasis*, 14th edition, Pearson.

Rosanas, J. M. (1994): *Contabilidad de costes para la toma de decisiones*. Desclee de Brouwer, Bilbao.

6. Metodologia docent

Aquesta assignatura utilitza una varietat de sessions i mètodes de treball per a que l'estudiant adquireixi el coneixement que es descriu en el pla docent. Les sessions es divideixen en dos grans grups: sessions de classe i sessions de consulta i estudi.

SESSIONS DE CLASSE

Sessions plenàries: sessions de 90 minuts amb tot el grup. La major part de l'input en les sessions plenàries prové del professor. El professor presenta els conceptes teòrics claus en comptabilitat de costos i explica el procediment correcte que cal seguir per a poder resoldre els problemes.

Sessions de seminaris: aquestes sessions tenen un durada de 90 minuts. L'objectiu de les sessions de seminaris és consolidar el coneixement dels estudiants i posar-lo a la pràctica mitjançant la participació activa.

- a. Durant els primers 40-45 minuts el grup ha de treballar un exercici o cas pràctic que s'ha proposat per aquella setmana.
- b. Durant la segona part de la sessió es corregeix la pràctica i es responen els preguntes que hagin sorgit de la resolució de l'exercici o bé de les sessions plenàries.

SESSIONS DE CONSULTA I ESTUDI

Tutories de consulta: els estudiants poden contactar el professor per correu electrònic o bé comprovar a l'Aula Global les seves hores de tutoria.

Treball individual: comprèn el treball d'estudi personal per assimilar els conceptes i procediments coberts durant les classes plenàries. L'objectiu del treball individual és la preparació per els exàmens parcial i final.

Treball en grup: temps de treball en grup per a la preparació de les pràctiques.

7. Planificació temporal

	SESSIONS PLENÀRIES	SEMINARIS*	TEMPS D'ESTUDI FORA DE L'AULA (APROX.)
Setmana 1	Tema 1. Introducció.		- Treball Individual: 2 hores
Setmana 2	Tema 2. Sistema de costos basat en les activitats.		- Treball Individual: 2 hores
Setmana 3	Tema 2. Sistema de costos basat en les activitats.		- Treball Individual: 2 hores
Setmana 4	Tema 3. Pressupostos i costs estàndard.	Sistemes de costos - Correcció de la primera pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la primera pràctica: 2 hores
Setmana 5	Tema 3. Pressupostos i costs estàndard.	Sistema de costos ABC - Correcció de la segona pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la segona pràctica: 2 hores - Preparació examen parcial: 2 hores
Setmana 6	Tema 4. Criteris per l'elaboració de pressupostos.	Elaboració dels pressupostos - Correcció de la tercera pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la tercera pràctica: 2 hores - Preparació examen parcial: 4 hores
Setmana 7	Examen parcial. Tema 5. Costos estàndard i anàlisi de desviacions.	Criteris per l'elaboració de pressupostos. - Correcció de la quarta pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la quarta pràctica: 2 hores

	SESSIONS PLENÀRIES	SEMINARIS*	TEMPS D'ESTUDI FORA DE L'AULA (APROX.)
Setmana 8	Tema 6. Centres de responsabilitat i preus de transferència	Costos estàndard i anàlisi de desviacions - Correcció de la cinquena pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la cinquena pràctica: 2 hores
Setmana 9	Tema 7. Costos de qualitat i de no qualitat. Tema 8. Costos mediambientals.	Centres de responsabilitat i preus de transferència - Correcció de la cinquena pràctica	- Treball Individual: 2 hores - Preparació per la sisena pràctica: 2 hores
Setmana 10	Tema 9. Costos de cicle de vida dels productes.		- Treball Individual: 6-8 hores

* Els seminaris comencen la Setmana 4.